

MAGYAR KURIR

Bécsből, Pénteken, Februárius 15-dikén, 1822.

Spanyol Ország.

A' Madridi legújabb tudósítások szerint, mellyek Januárius 22-dikén indultak, betelYESedett, a' mit némelly írók előre megjövendöltek, hogy Kadiks és Sevilla városaiknak engedelmeskedése nem sokáig fogna tartani. Kadiks ugyan olly szerencsés vala, hogy az új Kormányozó Generális Ramarate a' támadók' célzását még most is meg tudta gátolni, hanem Sevillában tellyesen győzedelmeskedtek a' lázszasztók, a' mellyközben kevésbe mult, hogy az ottani új Kommandáns Don Salvador Sebastian, a' kinek Velasco, hősies ellentállás után a' Kormányozást Januárius 8-dikán által adta, a' nép' dühösségének áldozatjává nem lett, a' melly történetnek környüállásai ekképpen iratnak-le a' Párisból Febr. 2-dikán indult Ujságlevelékben: —

„A' Revolúziós emberek, a' kik azért, hogy a' Kadiksi és Sevillai Tiszti-karok magokat az Országlöszék' rendelkezéseinek alája adták, mérgelődtek, azolta mindent elkövettek, hogy a' nevezett városokban újabb nyughatatlankodást gerjesszhessenek fel; már most a' Kadiksi volt Kormányozó Gauruguit és Velascot kezdték vádolni, azt mondván rólok, hogy magokat a' Ministerek által megvesztegetni engedték. Vannak kik azt erősítik, hogy az ugynevezett Descamisadosoknak a' lett volna a' plánumjok, hogy Kadiks városát kipredálják. Annyi bizonyos, hogy az alatt, míg a' pezsgés folyamatban volt,

sok Kadiksi-vagyonos lakosok oda hagyták ezen várost, olly célzással, hogy Madridba, sőt némellyek Franciaországba vegyék útjokat: de akár mi lett is a' Descamisadosok célzása, jó, hogy Generális Romarate, kinek a' Kommandánságot már Gaurugui által adta, a' veszedelmnek elejét vette. Sevillában másként ütött ki a' dolog; ott a' lázszasztókkal ellenkező gondolkodásban lévő lakosok nagyon hitették a' katonácskáktól segített lázszasztóktól való bosszantásnak, s Generális Sebastian csaknem megöletett. A' dolog így történt: Megérkezvén Jan. 15-dikén a' Kurir az Országlöszéknek azon rendelkezéseivel, a' mellyek ezen Generálishoz szállottak, ez, jeladásul szolgált a' támadásra. Az ő ablakai előtt a' zabolátlan sokaság öszszegyülekezvén, dühös kiáltozással kívánta, hogy a' Generálishoz érkezett rendelkezések tartalma a' néppel közöltessék; sőt, a' mi több, a' sokaság a' Kurirnak elejébe állván, be se' akarta azt a' Generális' szállására bocsátani, így kiáltozván: Le a' Generálissal! El vagyunk árultatva! — Don Salvador Sebastian a' folyosóra kiállván, —igéretet tett a' támadóknak, hogy közleni fogja vélek a' rendelkezések' tartalmát. Tehát által adták azokat néki a' támadóknak három vagy négy Emissariusaik jelenlétében, és ő azokat ezek előtt felnyitván, azoknak tartalmokat, vagy az azokhan találtatott parancsolatokat vélek közölte, segyszersmind azt is megmondotta nekik, hogy ő ezen parancsolatokat végre fogja hajtatni. Ennek

hallására újabb lármá támadott, 's a' dühösködők a' Generális' fejét kívánták. A' Municipalitas jónak találta tüstént össze-
gyülekezni, mellyet a' dühösködők meg-
értvén, valami 4000-en azonnal a' Tanács-
ház elejébe gyülekeztek 's azt kívánták,
hogy Don Salvador Sebastian tétes-
sék-le 's Don-Carlos-Gonzales-de-Barcena
neveztessek helyébe; az őrző seregnek
nagyobb része is pártját fogta ezen kíván-
ságnak, 's mind ezeknek az a' következe-
se lett, hogy Generális Barcena Sevillai
Kommendánsá neveztetvén, Proklamáziót
intézett a' néphez, melly által kinyilat-
koztatta, hogy melly nagy kedvezésnek
tartja, hogy ezen városnak Hérosi lakosai
's őrző serge ötöt ezen tisztességes hiva-
talra méltóztatták emelni.

Ó. Castiliának Siguenza nevű városá-
ban is nyughatatlan lármák történtek Jan.
15dikén. A' támadók az uczákon le 's fel
nyargalván, így kiáltottak: „Éljen a' Sza-
badság! Éljen a' Respublika! Éljen Riegó
Császár! Azt hiszik általjában, hogy Rie-
gó, azon rendszerént való Cortesi gyü-
lésben, a' melly most Mártzius' 15ő nap-
ján kezdődik, 's a' melynek ő is tagjává
választatott, fontos személyt fog játszani.

Nagy Britannia és Irlandia.

A' Januárius' 29dikén kijött Monitör
ekképpen közli az Irlandiából érkezett új-
jabb tudósításokat: —

„A' támadás' lelke, a' melly Irlandiá-
nak Déli és Nyugoti részein egy ide-
ig szunnyadozott, az utóbb mult héten
az előbbieneknél még rosszabb symto-
mákkal kiűtött. Tegnap figyelmetessé tet-
tük Olvasóinkat azon vakmerő csatázások-
ról hozzánk érkezott tudósításokra, mel-
lyek az Insurgensek 's a' katonaság között
Macroom szomszédságában előfordultak:
a' mai Posta még erőszakosabb bün-

tételről szóló tudósítást hozza hozzánk. A'
White-boysok (Fejér-ifjak), mint most
nevezik magokat, a' Kerryből útnak in-
dult postakocsira, Carigaginni nevű hely-
ség mellett, a' melly Macroomtól valami
5 mértföldnyire esik, hirtelen reá ütöttek,
a' strázsát 's a' kocsist megsebesítették, ha-
nem az utolsónak sebe nem halálos; —
azután a' kocsit valami mocsáros helyre
vontatták, 's ott a' lovak közül egyet
vagy kettőt ledöftek. Azután formaszert
való verekedésre került a' White-boysok
és a' postakocsit kísérő strázsák közt a'
dolog, az utolsókat az útasok is segítvén,
melynek a' lett a' kimenetele, hogy a' ra-
gadozók közül többek megölettek 's meg-
sebesítették, 's 18-an fogságra vitettek.
— „A' Postakocsinak a' szokott időben
lett meg nem érkezése Corkban nagy fé-
lelmet okozott, kiváltképpen azért, hogy
már megérkezett volt a' híre oda annak,
a' mi a' mult hétfőn Macroomnál történt
volt, 's midőn már most a' Postakocsinak
megtámadásáról szóló tudósítás is meg-
érkezett volna, azonnal több gyalog és
lovas csoportok küldettek Corkból azon-
helyre, hol a' dolog történt, 's oda a' Kom-
mendáns Sir Lambert is útnak indult. Ta-
lám jobb is, hogy a' dolog crisisre kerül,
azért, hogy ekképpen szükségessé leszen
az, hogy azon kemény és hathatós eszkö-
zök elévételssenek, a' mellyek eddig ugyan
elhalasztattak, de végezetre, mi tartunk
tőle, hogy elkerülhetetlenek fognak len-
ni. — „Az Insurgensek' számáról szóló
tudósítások sokféleképpen hangzanak; né-
mellyek 6—7 százra, mások néhány ezer-
re teszik azt; abban mind megegyeznek,
hogy az ő mozdulásaik a' verekedésekben
katonai szabású nagy fenytéket mutatnak.
Semmi kétség nem lehet éránta, hogy a'
békételenek organizált plánum szerint dol-
goznak. Egy Januárius' 24dikén indult

levélnek foglalatja szerint azon napon reggel Mocroom körül a' halmok néhány mért-földnyi távolságra emberekkel voltak fedve, kiknek szárny-sípjai minden felé harsogni hallattak. Illy környülállások között nyilvánosság igazság lévén az, hogy ezen elvetemedéseknek meggátoltatásokra 's a' Rebelliseknek a' magok tünös czélzásoktól való elrettentésekre, a' közönséges törvények nem elégségesek; tartunk tőle, hogy szükségeshéppen a' katonai eszközöknek elővételésekre fog szükség lenni. Az új Vice-Királynak pedig elébb minden nyughatatlankodó Kerületeket viszsa kell a' csendességre téríteni, hogysem azokon azt megpróbálhatná, hogy a' Permanens Országlást 's azon plánumokat, mellyeket ő az Ország' jövődő állapotjának megjobbítására elintézhetett, munkába vehesse. A' részenként való elvetemedések ellen elővételhető részenként való eszközök, soha nem fognak elegendők lenni. Közönséges és mindenekre kiterjedő systemának kell felállítatni, 's olly hathatós eszközöknek kell elővételni, a' mellyek olly tulajdonságokkal birjanak, hogy az Insurgenseknek plánumait és reménységeiket semmivé tegyék, 's elenyéztessék. A' Martziális törvény már több Báróságokban és Közönségekben kihirdettetett, 's kétségkívül nem soká meg fogjuk hallani, hogy több hathatós lépések is tételtek az Insurgensek ellen. Ha a' népnek öszszegyülekezései akár mi okokból eredvén, annyira mentek, hogy a' támadók a' katonasággal nyilvánosságos csatába bocsátkoznak, akkor ez rebellio és felségárulás, 's ezzel úgy kell bánni, mint illyennel."

A m é r i k a.

Az Északi Amerikai egyesült Státusok Országlószerkehez rendeltetve lévő Spanyol Országí Kóvet, 's az ezen egyesült

Státusok' Országlószerke között, mint az onánét jött Ujságlevelek erősítik, egyenetlenkedés fordúlt-elé, melynek következesé a' lett, hogy az említett Kóvet Úr Washington, ezen Státusok' Országlószerkeének Residentziáját elhagyván, oda viszsa sem akar többé térni, míg a' maga' Udvarától Madridból ez eránt újabb parancsolatot nem veszen.

A' Déli Szabad Státusnak Columbiának Congressusa, mint régebben említett, olly törvényt hozott, hogy az ezután ott Rab-szolga születtől születendő minden gyermekek szabadok legyenek, 's lassanként, a' most élő Rab-szolgák szabadságba helyheztetődjenek; — most pedig egy újabb törvény által olly határozás tétellett, hogy ezen Szabad Státusnak földjeire többé Rab-szolgákat bevinni ne legyen szabad. Csak az odaérkező idegeknek leszen szabad egy Rab-szolgát, mint inast, csak a' magok körül való szolgálatra bevinni, de olly feltétel alatt, hogy azt ott el ne adhassák, hanem magával ismét elvigyék.

Buenos-Ayresben a' csendesség helyre állott, 's azolta, hogy Lima t a' Respublika' armádája elfoglalta, Lima és Buenos-Ayres között, sokkal nagyobb divatjában kezdett folyni a' kereskedés.

Ujabb Tudósítások.

A' Cortesek' gyülésében illy Királyi Tudósítás olvastatott-fel Januárius' 21dik napján: —

„A' Cortesekhez-

„Az én állandó kívánságom az, hogy a' Monárchiának minden tartományaiban rendet és csendességet lássak uralkodni. Olly meggyöződéssei, hogy lehetetlenség legyen ezen kívánságomnak se' egyikét se' másikat elérni a' nélkül, hogy a' Con-

stitúció pontosan megtartassék, keserűséggel szemlélték azt, hogy Kadiksban olly történetek fordultak-éle, a' mellyek legnagyobb veszedelmeknek kútfejéül szolgálhatnak, - ha, mint én ezt már régebben, a' múlt esztendő Novemberének 25 dik napján a' Corteseknek tudokra adtam, a' csirájokban meg nem fojtatnak. Midőn az én Státusministereim ezen történetről tudósítást tettek, kéntelenek voltak a' Sevillai történetekről is beszélni, a' mellyek éppen illy tulajdonságaik valának. A' Cortesek, minekutánna egy ezen történeteknek megvizsgálására kineveztetett Biztosságnak vélekedését meghalgatták volna, nekem a' múlt Dec. 13dikán egy választ adtak által, melyben ők olly erősítés mellett, hogy a' Kadiksi és Sevillai Polgári Kormányozók s Fő Kommendánsok a' magok hatalmokat által hágták volna, kinyilatkoztatván, hogy ezen cselekedetet, a' melly ha csirájában meg nem fojtatik, hallatlan veszedelemnek lehet előpostája, valósággal hibáztatják, meghatározták, hogy nyilvánásagos módon kinyilatkoztatás: „Hogy ezen Politikai Kormányozóknak és Fő Kommendánsoknak a' lett volna kötelességek, hogy az én parancsolataimat hűségesen végrehajtsák, s azoknak engedelmesséjének, de a' mit ők nem cselekedtek. A' Cortesek olly meggyőződéssel voltak, hogy ezen határozás elegendő fog lenni arra, hogy ezen s minden más fő tiszti karok, a' kik, mint a' Kadiksiak és Sevillaiak mégtévedésre vetemedhénének, az engedelmességre vissza térítethesenek, a' nélkül, hogy a' nemzet képviselői más eszközökhöz nyulni kéntelenitessenek. —

„Ez a' Spanyol nemzet' képviselőihez méltó Válaszolás nekem egy új bizonyosság vala arra, hogy ők a' Cortesek és a' Constitúziós thronus között való igaz egyes-

séget szükségesnek lenni tartják, és azt hiszik, hogy az én Királyi méltóságomnak s a' Constitúciónak nyilvánásagos megbántása s megsértése által a' közönséges szabadságok nem kevesebbé veszedelmeztenének, mint az én Koronámnak elsőségi jussai. Fájdalom, hogy ezen közönséges Nyilatkoztatásnak, ámbár legkissebb idővesztés nélkül kihirdettetett, nem lett az a' foganatja, mellyet attól igaz jus szerint ígértünk magunknak, s a' Cortesek nem soká által láták azt, hogy a' Rebellisek előtt már semmi sincsen szent, és hogy az engedetlenek ellen elkerülhetetlenül egyéb eszközöket kellene elé venni. Ezen rendeltenségeknek következtésében a' kéntelenkedőknek még egy újabb classisa is támadta, a' melly ellen az Országlószék, hogy elszéleszthesse, a' melly már meg is történt, számos fegyveres serget kéntelenített útnak indítani. —

„Illy sok rosszaknak fő okaik azok, a' miket a' Corteseknek Biztossága December 13dikán költ tudósításában feladott, s a' mellyeket magok a' Cortesek is, az ők hozzám intézett utóbbi tudósításokban, halgatással el nem mellőztek; mert a' mondatik benne: Hogy a' n indennütt előforduló rendeltenségeknek eredete némelly alattvalóknak magokviselésében legyen, s arra is figyelmeztetésekké tettek bennünket ugyan csak a' Cortesek, hogy melly nagy grádusig izzék a' beszéd és írásbéli zabolálanságot azon emberek, a' kik gyaníthatéppen a' szabadságot gyűlölségesse akarják tenni. — (A' többi következik.)

B e c s.

A' Májlandi Ujság még itt következő közelébbi környúlásókat közöl Cs. Kir. Oberster Gr. Coudenhoven Úrnak az Olasz

Országi útonálló tolvajok által lett elfogatásáról 's szerencsés megszabadításáról:

„Tizenhárom útonálló tolvajok, kik a' Nápolyi vidékekről jöttek vala, Januarius 14dikén nap' feljötté előtt egy órával a' Terracinából Fondi felé menő úton éppen a' Pápa' tartományának szélső határán, megtámadtak egy Austriai Katona-kurirt 's egy Austriai tisztet, kik Postán utaztak. A' Postakocsis azonnal levetette magát a' földre; az egyik tolvaj czélba vette a' tisztet; a' másik tolvaj az oldalán késsel egy döfést ejtett rajta, de a' melly nem ment mélyen be, 's egyszersmind a' kezével megragadván a' szekérből kirántotta. A' Kurir pistolyból reájok lött a' tolvajokra, melyre ezek néhány puskaövéssel feleltek a' nélkül, hogy ötöt érték volna. A' Postakocsis, ki a' földről felkelt, így szólt a' tiszthez: „Excellenciás Úr, adja oda nekik mindenét, a' mije van!“ A' tolvajok ezenszavakat hallván, azt gondolták, hogy nagyon jó fogolyra tettek szert, 's a' tisztet a' kurirral együtt, undokul bánván vélek az útban, a' hegyekre kihurczolták, a' hol egy második döfést tettek rajta, melly-méjebben bement az elsőnél, 's a' melyből még ma se' gyógyult-ki. A' hegyeken való hurczolás közben észébe vévén az egyik tolvaj, hogy a' tisztnek kaputja' zsebében erszény vagyon, egy éles késsel az egész zsebet levágta 's az erszényjét, melyben 300 aranyok voltak, elvette. Az erdőbe mélyen bejutván, arra kényszerítették, hogy czeruzával (Bleyweisz) írjon egy czédulát, melynek a' legyen felhatalja, hogy ok tőle 20,000 Skudikból álló váltságpénzt kívánna, 's azután ötet az erdőkön nyolcz napokig hurczolták, a' mely idő alatt nem adtak egyéb enivalót neki málénál (törökbuszakenyérnél) 's meleg ételt csak kétszer, 's így kergették le 's fel szüntelen, úgy hogy napjában 30 mig-

liát is futnia kellett. Az elsőbb napokon felettébb gorombán viselték magokat eránta, de későbbre, tudni illik mennél közelebb érkeztek hozzájuk az Austriai Vadászok, annál becsületesebbekké lettek. Jan. 20kán kinyilatkozatták előtte, hogy 4000 Skudiért elbocsátják. Előbb még azt az ajánlást is tették, hogy nem vállalna-e nálok kapitányságot. —

„Végezetre, midőn már az Austriai Vadászok minden közösülési útjokat ketté vágván, tellyességgel semmi eledeljek nem volt és már 48 óra alatt semmit nem ettek, tudtára adták néki, hogy szabad ember; el is kísérték egy darabig, a' hol két pásztorra találván, megparancsolták nekik, hogy ezen tisztet Souninoba vigyék, a' hova ő három óra alatt megérkezett 's ott egy Vadász csoportra talált, 's 24dikben délután 3 órakor Nápolyba is szerencsésen eljutott. Elbocsáttatása előtt arra kéretett a' tolvajok által, hogy közbenjárása által nyerjen kegyelmet nekik arra igérvén magokat, hogy önként elé fognak állani 's a' tolvaji életéről egészen le fognak mondani. Azok közül, kik ekkor együtt voltak (19en) többire mind sírtak az éhség és félelem miatt. — „A' váltságpénz' behajtásában közönségesen illy módot szoktak tartani ezen haramiák. Minden helységekben kémeik vannak; mikor ezek által valamely elévaló vagy gazdag birtokos útasnak közeljeteése felől tudósítatnak, lesbe állanak 's mikor oda érkezik megfognák 's magokkal elhurczolják a' hegyekre, hol arra kényszerítik, hogy rokonaihoz 's barátjaihoz irván, kerje azokat, hogy a' tolvajok által meghatározott summát bizonyos időre valamely meghatározott helyre küldjék-el. Ha a' pénz akkorra meg nem érkezik, ekkor egy, ha 24 óra alatt ismét meg nem érkezik, ekkor a' másik fülét vágják-el a' fogolynak; ha pedig

háromszor 24 óra alatt meg nem érkezik a pénz, ekkor fejit veszik. — „Szükség megjegyezni, hogy ezen Kurir és Tiszt csak hibából támadtattak meg; a' észlés nem reájok, hanem Kaula nevű gazdag kereskedőre volt, kiről megtudták a' tolvajok, hogy ezen úton fog elmenni; fél óra mulva valósággal el is érkezett, de nem bántatott, minthogy a' tolvajok éppen akkor a' Kurirnak és tisztnek az erdőrehurczoltatásával bajlód-
tak.“

Ő Cs. K. Felségének folyó hónap 12d. esni szokott születése' innepé, legfőbb rendelés szerint az idén két nappal előbbre u. m. 10dre tétetett által 's következő szokott módon ment végbe:

Az egész Udvaritisztseg főgálában jelent-meg, 's a' Fő Udvari Marschal, a' 3 Cs. K. Testőrök, az Udvaristrázsa, 's a' Fő Lovászmester menetelek szokott rendeltartattak.

Ő Cs. K. Felsegek délelőtti 10 órakor, az Érsekeknek; Státus és Conferentialis Ministereknek, 's Tanácsosoknak; az Udvari Fő Hivatalok Fejeinek; Feldmarschaloknak, Testőrök Kapitányainak, Aranygyapjas Vitézeknek; a' több Cs. K. Rendek Nagykeresztéseinek, 's az Udvari szolgálattelieknek szerencsekívánásait méltóztatták elfogadni. 11 órakor Ő Cs. Kir. Felsegek, 's a' Cs. K. Fő Hercegek, kísértetve az egész Udvaritisztsegtől, Isteni tiszteletre az Udvari templomba mentek. Onnan vissza jövé a' Pápa Követje 's a' Nagy Követek külön-külön, ezután a' Követek öszveséggel vezettetek Ő Cs. K. Felsegekhez Audientziára. Ennek végeztével a' Dámák járultak-elő szerencsétetésekkel. Melyre Ő Cs. K. Felsegek, a' főran-

gú Uraságokkal, az egész Udvaritisztseg' kísértetvel, a' szálába menvén, az ezen napokon tartani szokott Czeremóniás asztalhoz méltóztattak ülni, 's végre az ugynevezett Tükörszobában a' Követek Feleségeinek Audientziát adni.

Albert, néhai Sachsen - Tescheni K. Hercegeért, ki f. h. 10d. életének 84d. esztendejében halt - meg, 's 13dikán a' Császári Familia Tagjaihoz illő nagy pompával temettetett, legfőbb határozás szerint hat héti Udvari-Gyász rendeltetett, következendő móddal:

Az első két hét alatt, az az, Febr. 13dtől 26dikig a' legfőbb és fő Uraságok, úgy a' Cs. K. Tanácsosok, Kamarások és Udvarnokok, fekete köntösben futatott kardal 's csattokkal jelennek - meg.

A' négy utolsó héten, az az Febr. 27dtől Mártz. 26dikig említett köntösben festett kardal 's csattokkal; vagy mind két osztályban, a' kis Udvari formaruhában, bal kar fátyollal, fekete lájblival 's nadrággal, ugyan csak az Udvari Gyász menetele szerint, futtatott kardal és csattokkal.

Felseges Urunk névnapi Innepe'nek dícsőítésére, Hiesz Sebestyén nevű Tanító 4 ezüst zsebiórát, 3 ezüst iskolai érdempénzt, 14 Darab csinos kötésű hasznos könyvet, 's a' Megváltó képével díszes 50 szép metszést velin papiroson, olly kérés-sel nyújtott-bé az Igazgatósé'eknek, hogy ezen ajándékok, valamint az 1815:ől oltasztendőként adott iskolajutalmak, a' szorgalomnak 's erkölcsi nemes vetekedésnek nevelése végett, Ő Felsege születésének Innepe' az Árvák Intézetében lévő Tanulóknak olly ígér-ttel mutattassanak-elő, hogy azok, az idei második Félasztendei Iskolai megvizsgálatás alkalmatosságával magokat megkülönböztető érdemes Tanú-

lők közt: az Intézet Igazgatása által ki fog-
nak osztatni.

Egy magát nevezni nem akaró, Fel-
séges Aszszonyunk születésének napját,
melly e' f. h. 8d. esett, azzal innepelte,
hogy néhány nappal az előtt 6 Aranyat
adott által Cs. K. valóságos Tanácsos 's
Policzia Fő Igazgató Báró Siber Úrnak
olly czéllal, hogy azzal ugyan annyi szü-
kölködő Ház nép a' nevezett napot kedvé-
re tölthesse, 's a' kegyes adomány az adó
intézete szerint valósággal ki is osztatott.

Febr. 14d. Bécsben, a' Státus papi-
rosainak közép-árrok:

Státus kötelezőlevele 5 pCtmal Conv.
Pénzben 74 $\frac{3}{4}$; Ugyan az 2 $\frac{1}{2}$ pCtmal
—; Sorsvonásos költsön 1820ról 100 f.
C.P.-ért 112; Ugyan az 1821ről 100 f.ért
C.P.-ben 93 $\frac{5}{8}$; Bizonyítás 1821diki köl-
tsönről 100 f.ért C.P.-ben 93 $\frac{3}{4}$; Bécs Városi-
Banko Obligátiók 2 $\frac{1}{2}$ pCtmal 35 $\frac{7}{8}$; —
100 f. Conv. P. 250f. V. C.-ban. — Bank-
Aktzia 658 $\frac{1}{10}$ f. C. P.

Magyar Ország.

Pozsony. Császárné Ő Felségének
Országunk közönségesen szeretett Annjá-
nak születése napja f. h. 8dikán a' Sz.
Márton Templomában pompás Nagy-Mi-
sével innepeltetett. Fő Tiszt. Miskol-
czy Márton Úr, Kolo'si Apatur 's Kano-
nok tartotta az Isteni tiszteletet, melyre
a' Fő Nemesség, Cs. K. Generálisság, az
itteni Garnizon Tisztiharja, polgári 's ka-
tonai hivatalok, a' jelenlévő Vármegye
Tisztviselők, a' belső 's külső Városi Ta-
nácsnak R. Cath része, a' Kir. Akademia
's az egész Tanulóság Tanítóikkal együtt
mind nagy buzgósággal sereglettek egy-
be. A' Nagy-Misének nevezetes részeinél

a' Mayer Gyalog Regementjének pom-
pául kiállított Osztálya tette a' szokott lö-
véseket, melyeket a' Sándor Czár Neve-
lő-Intézetebeli ifjak', a' Polgár katonaság'
's a' Város mozsarainak tüzeléseik viszzo-
noztak. Az Aug. Conf. Evangelicusok Egy-
házában is az Innepnek méltóságához illő
Istenisztelet tartatott, mellyen a' belső
és külső Városi Tanácsnak Protestans Tag-
jai, a' Tanuló-Ifjúság Tanítóikkal egye-
temben megjelentek. Estve a' városi Já-
ték - színen Hensler Úr Igazgatása alatt
Kisfaludy Károly Úrnak Szécsy Má-
ria című hazai darabja adatott német
nyelven.

Budán és Pesten hasonlóúl Fel-
séges Aszszonyunknak születése napján Ő
Cs. K. Felségének boldog és hosszú éle-
téért való sok ezer óhajtások nyilatkoz-
tatták ki a' Felséges Uralkodó Ház iránt
viseltető köz tiszteletet és buzgó jobbagyi
szeretetet.

Tudományos Jelentés.

A' Trilingve Lexicon felől számosan
tudakozódó Hazafiak' kedvéért, 's mint-
egy megnyugtatóra jelentem, hogy an-
nak Német-Magyar-Deák Része a' mult
October olta folyvást nyomtattatik, 's eb-
ben az esztendőben el is készül. Nyom-
tattatja Bauer Filep Bernát, itt Universzi-
tási Könyvnyomtató, ki mind ezt, mind
az ezután kijöendő Magyar-Német-Deák
Részt maga költségén 's minden előfizetés
nélkül adja ki.

Némellyek' kérdésére jegyzem meg,
hogy ez, nem az 1816diki Három-Nyel-
ven készült Oskolai Lexicon' meg bővített
kiadása; hanem a' legújabb Német Szó-
könyvnek, névszerént, Kraft, 's főképpen
Lünemann 1821dikben kijött 's Critice ki-
dolgozott Német-Deák Lexicona szerént

készített Munka, mely minden előbbi Szókönyveimtől voltaképpen különbözik, a' minek megvilágosítására szolgálhat, hogy ebben az A betű szinte tizenkilencz ívet foglal el, mely az 1802diki 's eddig még legnagyobb Német - Magyar Lexiconban hat, az 1816diki kiadásban pedig csak három árkusra v. ívre megy.

Ezen új Szókönyv' rövid rajzolatjára elég legyen csak ezeket említnem: hogy ebben a' szó jelentése németül is megmagyaráztatik, 's így egyszerűmind Dolgozsmertető Szókönyvül (Real-Lexicon gyanánt) szolgálhat; hogy a' Jelentések egy, 's a' hol szükséges több példákkal is megvilágosíttatnak, németül, magyarul, deákul; és a' deák kitételek 's mondások után a' Római Írók nevei (Classica Auctoritas) rövidítve mindenütt kitétetnek; hogy a' német nyelvnek különös szóllás formái előadatnak; 's hasonló erejű magyar és deák mondásokkal magyaráztatnak; végre, hogy ebben a' tudományi és művészi mesterszók is felvétettek.

Bauer Könyváros, a' Munkának eleve való megismertetésére, az egész A betűt 19 árkuson leküldötte Pestre Eggenberger József Könyvároshoz, a' hol azt kiki tesszése szerint megvizsgálhatja, 's belőle az egészről annál könnyebben ítéletet tehet, mivel az A betű, négy öszvetéleti szótskájával (A, Au, Auf, Aus) négyszer futja végig az egész Lexicon-t. — Ugyan ezen íveket leküldi még B. Úr, Pestre Müller József, Pozsonyba Schwaiger, Kassára Wigand, Debreczenbe Csáthyné, Kolo'svárra Gutmon Könyvárosokhoz, N. Enyedre pedig a' Reform. Collegium Bibliothecájába, mutatól-g.

A' Munka két Darabban mintegy 12 — 13

forint lesz Váltóban, a' mint az ívek számaát száztizen felyül haladja.

Midőn ezen könyvek kiadása eránt egyességre léptünk, azt is meggondoltuk, hogy ez által a' Tanuló Ifjúság fogyathozása ki nem pótolatnék, a' mellynek, általjában véve, kissébb és oltsóbb Lexiconra van szüksége; erre nézve még akkor magára vállalta Bauer Úr, hogy az alatt, míg ezen Német Rése a' Szókönyvnek elkészülne, kissébb 's csak Deák-Magyar 's Magyar-Deák; 's ezen kívül Német-Magyar és Magyar-Német Szókönyveket is nyomtattat, Iskolák számára; úgy, hogy a' Deák-Magyar és Magyar-Deák Rész mindössze 70—80 ívnyira menjen 's együtt mintegy 6 forint lehessen; így a' Német-Magyar és Magyar-Német Rész is ilyen nagyságú és árú legyen.

Illő el nem hallgatnom, hogy Bauer Úr új betűket öntetett ezen könyvek kiadásához, és a' papirosa is erős és szép.

Nem reménylhetvén 1819ben a' Trilingve Lexicon folytathatását, akkor előfizetést hirdettem egy Német-Magyar Szókönyvre, de 300 's egynéhány Előfizető segítségével egy illy költséges Munkát elkezdni lehetetlen volt. Ugy végeztem tehát Bauer Úrral, hogy Előfizetőimnek, ezen nagyobb Német-Magyar-Deák Lexiconnal tehessenek eleget, hogy Neveik ebbe belényomtatassanak, és a' lefizetett 6 forintért, 80 árkusig többet ne fizessenek, azon felyül pedig, az akkori Jelentés szerint, minden ívért 9 krajtzárt, mellyet az egész Munka általvételekor kell letenni. Bétsben Febr. 8d. 1822.

Márton József,
Professor.